

Litt fakta om sjeldne jordartsmineraler:

Erts er et gammelt juridisk-økonomisk begrep som definisjons-messig omfatter alle mineraler og bergarter som inneholder et tungt metall (spesifikk vekt over 5). Betegnelsen erts er lovfestet i Norge, nemlig i Lov angående bergverksdriften 14. juli 1842 (se *Bergrett*).

Ordet erts kommer fra det tyske *erz*, som imidlertid betyr malm. Andre bergverksland har ikke ord for det norske begrep erts. Det dekkes nærmest av ordet malm-mineral.

(*T.F. W.B. i Aschehoug*)

Ertsgang:

En **malm korridoren** er en sprekk eller rift i [jordskorpen](#) som er fylt med [malmmineraler](#). Malm tunneler kan ha en bredde som varierer fra titalls meter til flere titalls millimeter. Åreganger i berget som er noen få tommer tykke og mindre blir ofte kalt *skjær*.

Pegmatitt (Store norske leksikon)

En meget grovkornet bergart, vanligvis dannet ved krystallisasjon av vandige restløsninger som blir tilbake ved størkningen av et magma. Opptrer i form av ganger og linser og inneholder mineralindivider med størrelse opp til flere meter. Pegmatitter kan være anriket på en rekke sjeldne grunnstoffer, f.eks. litium, cesium, beryllium, lantanoider, zirkonium, niob, tantal, thorium og uran, dessuten bor, fluor og i enkelte tilfeller fosfor.

Det er to hovedtyper av pegmatitter, granittpegmatitter og nefelinsyenitt-pegmatitter, som foruten forskjeller i hovedmineralogi også skiller seg med hensyn til innholdet av sjeldne mineraler.

(I vår moderne verden er sjeldne jordarts metaller blitt mer etterspurt og derfor ansett som mer verdifulle, f.eks. mineraler i Fensfeltet på Ulefoss)